

شهر خدا

به روی خود بگشا و در این منزل که عمده منازل انسانیت است وارد شو و اهمیت به آن بده و از آن مواظبت کن و از خداوند تبارک و تعالی توفیق حصول مطلوب بخواه و از روحانیت رسول اکرم و ائمه هدی سلام الله علیهم استعانت کن و به ولی امر و ناموس دهر ، حضرت امام عصر عجل الله فرجه ، پناه ببر ، البته آن بزرگوار دستگیری ضعفا و بازماندگان می فرماید و بیچارگان را دادرسی می نماید .

ای عزیز مبدا شیطان و نفس اماره وارد شوند بر تو و وسوسه نمایند و مطلب را بزرگ نمایش دهند ، تو را از توبه منصرف کنند و کار تو را یکسره نمایند. گناهان مترکم است و خطاها متراحم، از لطف خداوند مأیوس مشو و از رحمت حق نا امید مباش که اگر به مقدار مقدور (به قدر توان) اقدام کنی حق تعالی راه را بر تو سهل میکند و راه نجات را به تو نشان می دهد.

امام شناسی و ولایت

یکی از ابعاد معارف روزه ، امام شناسی است . آیا به این نکته اندیشیده اید که چرا در ماه رمضان ، در بسیاری از دعاها سخن از امام زمان (عج) است: و چرا در شب قدر مستحب است که مومنان بیشتر دعای فرج بخوانند؟ هنگامی که از امام باقر (ع) پرسیدند که آیا شما شب قدر را می شناسید؟ پاسخ دادند: وکیف لا نعرف و الملائکه یطوفون بنا چگونه آن را نمی شناسیم در حالی که فرشتگانی که آن شب نازل می شوند، به طواف وجود ما می پردازند. بنابراین در ماه رمضان باید به مسئله امام شناسی توجه شود.

ذکر

یکی از ابعاد معارف روزه ذکر است در سراسر دعاها و مناجات هایی که در ماه رمضان مورد توجه اند، آدمی را به ذکر، فراخوان می کنند در دعای روز چهارم ماه رمضان می خوانیم : ... و اذقنی فیہ حلاوة ذکرک ذکر مصادیق گوناگونی دارد و شامل قرائت قرآن ، دعا، صلوات ، استغفار، تسبیح فاطمه (س) ، و... می شود. همچنین ذکر به نوبه خود به لفظی و عملی و قلبی تقسیم می شود، و از جمله عواملی است که باعث افزایش ارج و بها و ارزش روزه می گردد

در ماه رمضان هر روز این دعا را می خوانند : ” اللهم ان هذا شهر رمضان و هذا شهر التوبه ” بار خدایا این ماه رمضان و ماه توبه است رهبر کبیر انقلاب امام خمینی ” ره ” در تعریف توبه در کتاب چهل حدیث چنین می نویسد ” توبه عبارت است از رجوع از طبیعت به سوی روحانیت نفس بعد از آنکه به واسطه گناهان ، تاریک و ظلمانی شده است ” خدای متعال تواین را دوست دارد. توبه زیباترین و رساترین نوع عذر خواهی است .

اگر چه همیشه راه توبه و بازگشت به سوی پروردگار باز است اما ماه رمضان بهار توبه است . در این ماه زمینه پذیرش و قبولی آن بیشتر فراهم است .

و باز رسول الله در سخنی دیگر فرموده اند : ” خدای متعال در سراسر ماه رمضان می فرماید : آیا توبه کننده ای هست که توبه او پذیرفته نشود ؟

به آینده بنگرید!

محمد مسلم ثقفی می گوید : امام محمد باقر (ع) فرشتگان خدا در شب آخر ماه مبارک رمضان به روزه داران بشارت می دهند که پروردگار گناهان شما را آمرزیده و توبه شما را پذیرفت ، به آینده بنگرید که چگونه خواهید بود .

ائمه معصومین تاکید بسیاری بر اهتمام به توبه در ماه رمضان کرده و در ادعیه ، توفیق توبه از پروردگار را خواسته اند .

نشاط توبه

اما زین العابدین (ع) در دعای ماه رمضان می فرمودند : بار خدایا در این ماه جدیت و تلاش و سعی و کوشش و قدرت و نشاط و توبه را روزی من بنما .

امام خمینی (ره) در اهمیت توبه در کتاب چهل حدیث می نویسد ای عزیز بی اعتنا و سرسری از این مقام مگذر! تدبر و تفکر در حال خود و عاقبت امر خویش کن و این باب توبه را

دروغ گفتن
امام باقر (ع) فرمود: بدون تردید دروغ سبب بطلان روزه و افطار روزه دار می شود. دروغ گفتن ، صائم را از صومش جدا می سازد و چنان است که روزه خود را افطار کرده است .
امام باقر (ع) فرمود: خدا برای شر و بدی قفل هایی قرار داده که کلید آلوده شدن بدان عبارت است از شراب ، و البته دروغ از شراب خطرناکتر است .

حسادت

از امام صادق (ع) در ذیل آیه انی نذرت للرحمن صوما آمده است : زبان خود را حفظ کنید، چشمان خود را از نگاه به نامحرم بیوشانید. حسد نوزید، نزاع نکنید، و بدون تردید حسد ایمان را نابود می کند همچنان که آتش هیزم را.

عیبجویی

امام باقر (ع) فرمود: کسی که از ریختن آبروی مردم خودداری کند، خدا در قیامت عذاب خود را از او باز می دارد و نیز کسی که غضب خویش را نسبت به دیگران مهار کند، خداوند وی را در قیامت ببخشد. (۲۰۲)
توجه به وظیفه انسانی خود:

امام صادق (ع) فرمود: بر انسان با ایمان لازم است تا هفتاد نوع گناه کبیره دیگران را مستور بدارد.

علی (ع) فرمود: موشکافی موجب جدایی و عیب کسی را به رخ وی کشیدن مایه دشمنی است.

آنتی ویروس رمضان

توبه!

شهر التوبه (ماه توبه)
پیامبر گرامی (ص) می فرماید (شهر رمضان شهر الله عزوجل و هو شهر التوبه) ماه رمضان ماه خدا و ماه توبه است.

وقف نامه

وقف از دیدگاه قرآن

دعوت مردم به تعاون و احسان و همدلی در آیات قرآن همگی در نتیجه امر وقف ملاحظه می گردد و چون وقف عملی است پایدار و همیشگی و آیات قرآن نیز انسان را به اعمال خیری که نتایج و ثمرات آن دائمی است و ابدی دعوت می نماید از این رو می توان مصادیق بارز وقف را در آیات قرآن به وضوح مشاهده کرد آنچه در آیات آمده همگی اصطلاح یا لغت وقف نیست و ظاهر دیگری دارد اما در معنی تماما با روح و فلسفه وقف سازگاری داشته و از نظر مفسران و صاحب نظران همان معنی را تداعی و به ذهن متبادر می سازد ...

متن یکی از وقف نامه های امیرالمومنین،علی(ع):

به نقل از اسود بن ابی اسود دثلی از ربیع بن عبدالله از امام صادق (ع) فرمود: امیرالمؤمنین (ع) خانه ای را که در مدینه منوره در قبیله رزیک داشت صدقه کرد و نوشت: بنام بخشایندهی مهربان این صدقه علی بن ابی طالب (ع) خانه ای که در قبیله رزیک داشته صدقه کرد که فروخته و هبه نشود تا زمانی که خدا وارث آسمانها و زمین می شود «روز قیامت» و در این خانه صدقه خاله های خود را سکنی داد که تا زنده اند در آنجا سکونت و اعقاب آنان نیز در آنجا ساکن شوند و در صورت انقراض آن خانه برای مسلمانان نیازمند باشد و خدا گواه است.

بسمه تعالی

شاخص

تا رمضان نرسیده!

شما در این چند روزی که به ماه رمضان مانده به فکر باشید خود را اصلاح کرده توجه به حق تعالی پیدا نمائید، از کردار و رفتار ناشایسته خود استغفار کنید، اگر خدای نخواستگه گناهی مرتکب شده اید قبل از ورود به ماه مبارک رمضان توبه کنید، زبان را به مناجات حق تعالی عادت دهید، مبادا در ماه مبارک رمضان از شما غیبتی، تهمتی و خلاصه گناهی سر بزند در محضر ربوبی با نعم الهی و در مهمان سرای باری تعالی آلوده به معاصی باشید . شما اقلا به آداب اولیه روزه عمل نمایید و همانطور که شکم خود را از خوردن و آشامیدن نگه می دارید، چشم و گوش و زبان را هم از معاصی باز دارید . از هم اکنون بنا بگذارید که زبان را از غیبت، تهمت، بدگویی و دروغ نگهداشته، کینه، حسد و دیگر صفات زشت شیطانی را از دل بیرون کنید .

امام خمینی(ره)

سال اولی های رضائی

جوان های ما، ریاضت شرعی روزه را در دوران جوانی تجربه می کنند؛ این گرسنگی کشیدن، چشم بستن از لذائذ و کم رغبتی به محرّمات در فرصت یک ماهه خیلی چیز ارزشمندی برای مردم، به خصوص برای جوان هاست؛ و این تمرین کسب تقواست از دوران نوجوانی، که از آغاز بلوغ در دختر یا پسر به وجود می آید. به همه ی جوان ها، به خصوص به این سال اولی ها تبریک عرض می کنیم.

مقام معظم رهبری

سلوک باران

شهر خدا

این رسول خداست که ندا میدهد: ای مردم، شهر خدا با (دستانی پر از) برکت و رحمت و مغفرت به شما رو کرده است...

بسمه تعالی

شهرها همه در ظرف مکان جای ندارند. خداوند مهربان در عالم شهری دارد، که در ظرف زمان قرار یافته است. شهر خدا که در زمانی معلوم و با گنجایشی نا محدود، همه ساله محل اقامت مهمانان خدای بزرگ میشود، همان خانه ی ملکوتی خداست و ضیافت خانه ی ملک پادشاهی پروردگار رحمان است، که با عظمت بی نظیری، مانند قلعه ای با برج و باروهای بلند بر روی تپه ای از باغستان بهشت بنا شده است. شهری که در آن این بار ملائکه به دور ساکنان خانه ی خدا طواف میکنند، و برای پذیرایی از مهمانان خدا محرم می شوند...

نگهبانان شهر، شیطان و قبیله اش را که به آدم حسادت کرده بودند، به این مهمانی بزرگ راه نمیدهند، تا اهالی شهر در خلوتی بی مانند، با خدای خود تنها بمانند، و در نهایت آسودگی از شر شیاطین با آرامش تمام در آغوش پر مهر خداوند پناه بگیرند. محافظان شهر، روز و شب از تک تک ساکنان مراقبت می کنند و با انوار خود هر گونه کدورت و کراهتی را از آنان می زدایند.

تنها در این شهر می شود حقیقت دنیا را دید

تنها در این شهر می شود حقیقت دنیا را دید و شیرینی آخرت را چشید. آدم قبل از ورود به این شهر، باور نمی کند که زندگی بدون دست آلودن به دنیا چگونه می تواند این همه دلچسب باشد. تازه آنجا می شود فهمید در زندگی هر چه از دنیا بهره مند شوی، کمتر از لذت حیات برخوردار میشوی. از حداقل خورد و خوراک گذشتن، تو را قوی می کند و دنیا را ضعیف و حقیر. در این شهر می شود دید که دنیا چگونه اسیر آدمی است و هرگز نمی تواند بر او سلطه یابد.

باید روی ماه رمضان را بوسید و گل نازنین وجودش را بویید. باید شب وجود را با نور او روشن کرد و در مهتابی نورش راه های آسمان را پیدا کرد. باید با وضو وارد شهر خدا شد و با تمام وجود به خاکش سجود کرد. شهر خدا را باید مانند خانه ی خدا گرامی داشت و برای ورود به آن باید محرم شد. شهر پر مهری که مهد معرفت است و ماه خوب رویان عالم.

ترنم باران

خطبه پیامبر(ص) در روز آخر شعبان

ماه رمضان برای مؤمن سود و برای منافق خسران است

حضرت سلمان فرمود: در روز آخر شعبان پیامبر(ص) برای ما خطبه‌ای در فضیلت ماه رمضان قرائت فرمود: و در خطاب خویش به ما فرمود: ای مردم براستی ماه بزرگ مبارکی سایه افکنده بر سر شما ، ماهی که در او شبی است که از هزار ماه بهتر است، که خداوند روزه‌اش را فرض و واجب نموده، و به پا داشتن عبادات شبش را به طور استحباب مقرر فرموده است، کسی که تقرب بجوید به خداوند،به انجام نافله خیری، مثل آن است که در غیر ماه رمضان فریضه‌ای(واجبی) انجام داده باشد، و این ماه ماه صبر است، و صبر هم اجر و ثوابش بهشت است.

و ماه روزه، ماه مواسات و برابری(بین فقیر و غنی)است، و ماهی است، که رزق مؤمن در او زیاد می‌گردد، و ماهی است که اولش رحمت و وسطش مغفرت و آمرزش، و آخرش آزادی از آتش جهنم است، و این ماه برای مؤمن بهره و منفعت است، و برای منافق خسارت و ضرر.

دعای امام علی(علیه السلام) هنگام رؤیت هلال رمضان

امیر المؤمنین (علیه السلام) می‌فرماید: آنگاه که دیدی هلال (ماه رمضان) را فلا تبرح، خشم‌نگیر و عصبانی نشو، و «قل اللهم انی اسالک خیر هذا الشهر، و فتحه و نوره، و نصره،و برکتھ، و طهوره، و رزقه، و استلک خیر ما فیہ و خیر ما بعده، و اعوذ بک من شر ما فیہ و ما بعده، اللهم ادخله علینا بالامن و الایمان، و السالمة و الاسلام، و البرکة و التقوی، و التوفیق لما تحب و ترضی» و بگو بار پروردگارا خیر و خوبی در این ماه را از تو می‌خواهم و همچنین فتح و پیروزی (بر شیطان) و نورانیت، و یاری (بر روزه‌داری) و برکت و طهارت، و روزی این ماه را از تو می‌طلبم، و از تو خیر آنچه در این ماه هست و بعد از ماه مسئلت می‌نمایم، و به تو پناه می‌آورم از شر و بدی آنچه در این ماه می‌باشد، و آنچه بعد از آن است، بار پروردگارا این ماه را با امن و امان و ایمان به تو و سلامت

بسمه تعالی

نفس و نعمت اسلام، و برکت و تقوی و توفیق یافتن به آنچه تو دوست می‌داری و راضی می‌گرددی بر ما وارد گردان (که همه اوصاف شایسته را در این ماه داشته باشیم).

ایستگاه فکر

واژه رمضان و معنای اصطلاحی آن

رمضان به معنای شدت گرما، و تابش آفتاب بر رمل... معنا شده است، انتخاب چنین واژه‌ای براستی از دقت نظر و لطافت‌خاصی برخوردار است. چرا که سخن از گداخته شدن است، و شاید به تعبیری دگرگون شدن در زیر آفتاب گرم و سوزان نفس و تحمل ضربات بی امانش،زیرا که رمضان ماه تحمل شدائد و عطش می‌باشد، عطشی ناشی از آفتاب سوزان یا گرمای شدید روزهای طولانی تابستان.

ویروس شناسی رمضان

غیبت و سخن چینی

امام رضا علیه السلام فرمود: «اجتنبوا الغیبة غیبة المؤمن، و احذرو النمیمة، فانهما یفطران الصائم و لا غیبة الفاجر و شارب الخمر و اللاعب بالشطرنج و القمار»

از غیبت مؤمن اجتناب کنید، و از سخن چینی بپرهیزید، براستی که غیبت و نمایی روزه صائم را باطل می‌نماید، (و اثرات و ثواب روزه را زایل می‌گرداند)، ولی از فاجر و شراب خوار و شطرنج‌باز و قمار باز غیبتی نیست (یعنی آنان از خود هتک حرمت نموده‌اند،و آبرو از خویش برده‌اند و غیبتشان مجاز است).

لقمه ناپاک

الف)پیامبر اکرم (ص) فرمود: کسی که از مال و نعمت حلال استفاده کند، از صفای باطن و قلب رقیق برخوردار می شود و چشمهای او از خوف خدا می‌گرید و برای به اجابت رسیدن دعاهای او مانعی وجود نخواهد داشت .

بسمه تعالی

ب)در وصیت رسول خدا (ص) به علی (ع) آمده است : ای علی ! پنج چیز سبب مرگ قلب می شود؛ زیاد خوردن و زیاد خوابیدن و زیاد خندیدن و اندوه زیاد و خوردن مال حرام موجب زوال و از بین رفتن ایمان می شود.

عاق والدین

پیامبر اکرم (ص) فرمود:

عقوبت سه گناه ، بدون آنکه به آخرت موکول شود در دنیا ظاهر می گردد؛ عاق والدین ، ستمکاری در حق مردم و کفران احسان .

و فرمودند:

لا صیام لولد عاق : روزه فرزندی که عاق والدین است،مقبول نیست! و فرمودند نگاه کردن به سه چیز عبادت است : نظر کردن به صورت پدر و مادر، نظر کردن به قرآن و نظر کردن به دریا.

نفقه والدین

امام (ع) در این باره که آیا می شود کسی بدهکاری شرعی ؛ یعنی خمس و زکات مال خود را به پدر و مادر خود بدهد یا خیر پاسخ فرمودند: آدمی نمی تواند زکات خود را به پنج گروه بپردازد: پدر، مادر، فرزند، عبد و همسر خود؛ زیرا اینان نان خوران اویند و باید نفقه آنان را بدهد، لذا نمی تواند زکات خود را به آنان دهد، بلکه باید با اموال شخصی خود آنان را پذیرایی کند!

بد خلقی

پیامبر (ص) در ضمن خطبه ای فرمودند: ای مردم ! هر کس در ماه رمضان ، اخلاق خود را نیکو گرداند، روزی که پاها در صراط می لرزد، پای او استوار می ماند

حسن خلق و رفتار شایسته در محیط منزل تأثیر بیشتری دارد. پیامبر اکرم (ص) به امیرالمؤمنین (ع) فرمود: ای علی !همکاری در منزل با خانواده ، کفاره گناهان کبیره است